

| interactie-academie |

Draaiboek Niet gemotiveerd voor hulpverlening (2016)

Tomas Van Reybrouck, Interactie-Academie

Iedere hulpverlener, begeleider of therapeut komt, ongeacht zijn of haar werkcontext, met cliënten in aanraking die ongemotiveerd zijn of weerstandig gedrag vertonen. Soms raken we helemaal niet in contact met onze te begeleiden 'klanten': plegers van geweld, daklozen, psychiatrische patiënten, jeugdzorgfamilies,... Ze weigeren het hulpaanbod. Interventies worden ervaren als bemoeizucht. Of ze haken voortijdig af, ze worden geklasseerd als drop-outs. Anderen vergeten afspraken, praten er maar wat op los, worden boos, weigeren pertinent op bepaalde vragen of belangrijke thema's in te gaan.

Hoe kunnen we desondanks toch in gesprek blijven? Hoe kunnen we cliënten engageren in een samenwerking en hun weerstand verminderen?

In deze cursus staat het creëren van een werkrelatie met 'lastige' cliënten centraal en de wijze waarop we moeilijke gespreksthema's bespreekbaar kunnen maken. We geven een systeemtheoretisch kader om weerstand te begrijpen en tijdig te onderkennen. Met behulp van een aantal concrete leidraden oefenen we hoe we kunnen omgaan met ongemotiveerd of weerstandig gedrag.

1. Opleidingsdoel

Deelnemers krijgen inspiratie en handvatten mee in het motiveren zowel op theoretisch vlak als op vlak van het concrete handelen.

2. Programma

We vertrekken vanuit het uitgangspunt dat motivatie iets is waar we niet rechtstreeks aankunnen. De rechtstreekse aanpak (overtuigen, argumenteren, tot inzicht proberen brengen) blijkt immers de kortste weg naar de weerstand. De training focust op de vraag hoe we onrechtstreeks en dus motiverend kunnen werken ondanks druk om problemen op te lossen. Het programma bestaat uit twee grote delen:

Waar hangt motivatie mee samen (dag 1 en 2)?

- Hoe motivatie beïnvloeden van jongeren en ouders? Er worden zeven handvatten besproken en met toepassingsoefeningen geïllustreerd.
- Hoe verloopt gedragsverandering?
- Wat met gedwongen hulpverlening?
- Hoe zelf gemotiveerd blijven?

Hoe weerstand begrijpen (dag 3)?

- Weerstandshypothesen (vanuit systeem- en communicatiedenken) als alternatief voor een intrapsychische opvatting op weerstand
- Hoe met weerstand omgaan?

3. Werkwijze

Naast het theoretische kader is er ruimte voor praktische toepassing, vraagstelling, uitwisseling en casuïstiekbespreking. Van deelnemers wordt verwacht dat ze eigen praktijkervaring inbrengen.

Deelnemers krijgen de handouts van de presentatie en via mail een reader met artikels.

4. Opzet van de opleiding

Drie opleidingsdagen (van telkens 6 uur) waarbij naast de theorie een aantal methodische handvatten behandeld worden.

Maximaal aantal deelnemers: 14. Deelnemers komen uit verschillende werkcontexten.

Bedoeling is dat deelnemers het totale programma van de drie dagen meevolgen.

5. Personalia opleider

Tomas Van Reybrouck is klinisch psycholoog en systeemtherapeut. Hij werkt sinds 1992 als opleider, gestart in de sector van de alcohol- en drughulpverlening en –preventie. Hij werkte van 1993 tot 1997 voor de Vereniging Alcohol- en Drugproblemen (VAD) rond het thema “Een drugbeleid in de bijzondere jeugdzorg”. Vanaf 1998 is hij werkzaam in CGG Eclips, afdeling verslavingszorg waar hij de omgeving van mensen met een verslavingsprobleem begeleidt. Naast individuele gesprekken begeleidt hij groepen voor ouders van jongeren met een verslavingsprobleem. Daarnaast werkt hij in een groepspraktijk voor psychotherapie en

coaching (www.luwte.be).

Sinds 2005 is hij senior geassocieerde trainer bij de Interactie-Academie waar hij verschillende cursussen verzorgt zowel binnen het open aanbod als op vraag van organisaties (o.a. “Niet gemotiveerd voor hulpverlening”, “Initiatie in systeemtheoretisch denken”, “introductie in de narratieve benadering” ...).

6. Literatuur

- Peeters, F. (1989). Het besef van invloed en zijn varianten. Geïllustreerd met casuïstiek uit de eerste lijn. Systeemtheoretisch bulletin 8, 1, 2 - 25
- Peeters, F. (2000). Bavardage, weloverwogen intuïtie in de hulpverlening. Systeemtheoretisch bulletin 18, 2, 162 – 167.
- Van den Berge, L. (1998). Tussenschakels. Variëren op het besef van invloed. Systeemtheoretisch bulletin 16, 4, 293 – 300.
- Van den Berge, L. (2004). De vele kanten van schulden, systeemtheoretisch bulletin 22, 1, 7 – 28.
- Van den Berge, L. (1998). De mogelijkheden van een niet-specialistische deskundigheid. Systeemtheoretisch bulletin, 23, 2, 85 – 102.
- Van Reybrouck, T. en Van Hende, F. (2008). Mijn kind en drugs. Antwoorden voor ouders. Houtekiet.
- Van Reybrouck, T. (2010). Een breedhoeklens op weerstand in groepen. Systeemtheoretisch bulletin, 28, 1, 5 – 23.